

УДК 342.9:342.6

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2022.4.9>

Ю. М. Гичка

аспірант кафедри адміністративного та господарського права
Запорізького національного університету

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ОЦІНКА МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРЕВАГ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ДО ПОДАТКОВИХ ПРАВОВІДНОСИН

У вітчизняному законодавстві, яке прямо чи опосередковано регулює процедури обчислення і сплати податків, їх адміністрування, справляння та стягнення, забезпечення надходження за визначеною податковим і бюджетним законодавством адресою, міститься блок питань, вирішення яких є передумовою налагодження ефективного та внутрішньо несуперечливого механізму формування дохідної частини державного та місцевих бюджетів. Серед таких питань – виокремлення в змісті цих норм тієї частини, яка врегульована нормами адміністративного права і застосування теоретико-прикладних здобутків науки публічного адміністрування до оптимізації відносин в галузі забезпечення державою умов для належного виконання платниками їх податкового обов'язку. Для виокремлення та аналізу адміністративно-правової складової в регулюванні процедур оподаткування в статті аналізується: 1) оновлений відповідно до засад людиноцентризму та теорії публічного адміністрування зміст предмета адміністративного права; 2) уточнення змісту предмета податкового права з огляду на його комплексність; 3) виокремлення тієї частини відносин в змісті податкових правовідносин, які врегульовані за допомогою норм адміністративного права чи є адміністративно-правовими за своєю правовою природою. Метою статті визначено дослідження можливості застосування форм та методів публічно-владної діяльності, які характерні сучасному адміністративному праву та врегульованому його нормами публічному адмініструванню до відносин з приводу встановлення податків, визначення процедур їх обчислення та сплати, забезпечення їх надходження до бюджету відповідного рівня тощо. Встановлено, що частина відносин, які стосуються взаємодії контролюючих органів в галузі реалізації державної політики щодо оподаткування із платниками податків має адміністративно-правову природу, частково регулюється нормами адміністративного права, що своєю чергою дає можливість спробувати застосувати до них інший, відмінний від податково-правового, режим впливу норм на регульовані відносини вбік його пом'якшення. Це має привести до впровадження рівнопартнерських стосунків в галузі оподаткування і як результат – підвищення ефективності правового регулювання оподаткування загалом.

Ключові слова: людиноцентризм, публічне адміністрування, виконавчо-розпорядча діяльність, податок, обов'язкові платежі фіскального характеру, контролюючі органи.

Постановка проблеми. Протягом останніх щонайменше двадцяти років, якщо не більше, в наукових дослідженнях і в практиці відображення їх здобутків в чинному законодавстві чималу питому вагу отримує напрямок, пов'язаний із обґрунтуванням необхідності трансформації системи державно-владного впливу на суспільні відносини на новий якісний рівень, який відповідає стандартам публічного адміністрування. Наскрізно в таких

трансформаційних процесах є думка, що людина, як кінцевий споживач управлінських рішень на її адресу і на її користь, має бути якщо і не прирівняна в правах і обов'язках в сфері державного управління до органу чи посадової особи публічного адміністрування, які таке рішення приймають і реалізують, то хоча б наближена до такого правового стану. Цей порядок речей повинен стати результатом впровадження концепції людиноцентризму в

практику організації і забезпечення діяльності органів та посадових осіб публічного адміністрування і наближенню рівня прийняття управлінських рішень до кінцевого споживача таких рішень – людини, задля забезпечення прав і свобод якої держава існує і функціонує, адже саме права і свободи людини визначають зміст і спрямованість діяльності держави.

Отже, на будь-якому рівні комунікації людини із органами та посадовими особами апарату управління – публічними адміністраціями, концепція людиноцентризму вимагає врахування потреб та інтересів людини, її прав і свобод, факту, що людина є найвищою соціальною цінністю, а утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Оскільки адміністративне право, норми якого всі ці процеси опосередковують, є основною галуззю правового забезпечення оновлення системи державного управління, то основне навантаження вони й виконують, регулюючи всі сторони організації і діяльності публічних адміністрацій.

Втім нагальним вбачається питання, чи можна всі переваги і здобутки публічного адміністрування, яке є більш м'яким за формами і методами, демократичним за змістом та відповідно більш ефективним порівняно із системою державного управління, застосувати і на рівні комунікації людини, як платника податків з відповідними фіскальними органами, які в цьому випадку виступають як публічні адміністрації у визначеній сфері, без завдання шкоди публічним інтересам, задоволення яких є кінцевим результатом податкових правовідносин.

Значною мірою відповідь на таке запитання міститься в розумінні можливості сприйняття адміністрування податків та інших платежів фіскального характеру, як одного із напрямків публічного адміністрування, і у виокремленні в змісті податкового права, як складного правового інституту, тієї частини відносин, які регулюються нормами адміністративного права, адже виконання податкового обов'язку кожним, як про це йдеться в Основному законі, забезпечується комп-

лексом норм права, які не завжди і часто навіть зовсім не є нормами виключно податкового права.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням предмета адміністративного права присвячено велику кількість досліджень, зокрема В.Б. Авер'яновим, Ю.П. Битяком, А.С. Васильєвим, В.К. Колпаким, О.В. Кузьменко, Є.В. Курінним, Р.С. Мельником, С.Г. Стеценком та ін., а питання предмета податкового права прямо чи побіжно розглянуті в роботах О.І. Байк, І.М. Бондаренко, О.О. Головашевича, М.П. Кучерявенка, В.І. Теремецького та ін.

Втім поєднання в регулюванні відносин щодо оподаткування адміністративно-правових засад з фінансово-правовими та іншими галузевими потребує доктринального уточнення.

Метою статті є визначення можливості застосування здобутків концепції людиноцентризму і теорії публічного адміністрування з центральною його категорією – публічні послуги, до відносин з приводу оподаткування з відповідним пом'якшенням правового режиму впливу на такі відносини без завдання шкоди публічним інтересам.

Виклад основного матеріалу. Передусім, виокремленню адміністративно-правової складової в відносинах щодо обчислення і сплати податків та інших платежів фіскального характеру сприяє розгляд сучасних тенденцій визначення змісту власне предмета адміністративного права і податкового права.

Що стосується предмета адміністративного права, то останніми роками його змістовне навантаження і відповідно доктринальне визначення зазнали суттєвого переусвідомлення. Розуміння змісту предмета адміністративного права у вітчизняній адміністративно-правовій науці пройшло досить тривалий і багатоваріантний шлях – від розуміння адміністративного права, як галузі права, норми якої регулюють суспільні відносини, як зазначено в роботах М.Д. Шаргородського та О.С. Іоффе: «...які складаються лише в галузі управління народним господарством та в галузі охорони суспільного порядку» [1, с. 105], де було здійснено

спробу поєднати розуміння адміністративного права, як управлінського та поліцейського, до розширеного оновленого тлумачення як галузі права, предмет якої, як пропонує розуміти Р.С. Мельник, «...складає наступне: відносини, що виникають під час безпосередньої реалізації влади українським народом; відносини, що виникають між приватною особою та суб'єктом публічного адміністрування, у разі, коли останній діє щодо приватної особи через використання одного чи сукупності адміністративно-правових інструментів; відносини, що виникають між суб'єктом публічного адміністрування і іншим суб'єктом публічної влади, з яким перший з них перебуває у відносинах підпорядкування; відносини, що виникають у межах внутрішньо-організаційної діяльності органу публічної влади; відносини, що виникають між суб'єктом публічного адміністрування та «особливо підпорядкованими особами»; відносини, пов'язані з управлінням об'єктами публічної власності (публічним майном); відносини, пов'язані з матеріальною відповідальністю суб'єкта публічного адміністрування за шкоду, завдану приватній особі рішенням (дією); регулювання фактичних дій і юридичного статусу суб'єктів адміністративно-правових відносин» [2, с. 48–52]. Наочно бачимо чимале розширення з плином років змістовного навантаження сфери нормативного регулювання адміністративного права, що й не дивно, оскільки саме на його норми покладається основний тягар для належного забезпечення впровадження конституційних засадничих положень в практику організації і діяльності органів держави, які своєю повсякденною управлінською діяльністю мають створювати людині умови, необхідні для реалізації прав і свобод, їх охорони, захисту і відновлення у разі порушення.

Не можна оминати й етап розуміння адміністративного права, як посередника у впровадженні людиноцентристської концепції в практику діяльності апарату управління, основним представником та початківцем якого був В.Б. Авер'янов і на думку якого: «...ключовим напрямком адміністративної реформи є запровадження принципово нового типу від-

носин з органами влади – відносин, які забезпечують кожній людині реальне додержання і захист прав і свобод у сфері діяльності цих органів» [3, с. 140]. Також В.Б. Авер'яновим було запропоновано так зване «дихотомічне» розуміння предмета адміністративного права, в якому органічно поєднується «управлінська» та «неуправлінська» складові, де «неуправлінська» складова містить за визначенням В.Б. Авер'янова «...такі групи відносин за участю суб'єктів публічної адміністрації: 1) у зв'язку з підготовкою та прийняттям різного роду індивідуальних рішень з приводу як реалізації численних суб'єктивних прав приватних (фізичних та юридичних) осіб так і виконання останніми обов'язків, покладених на них законодавством; 2) щодо реагування на різні звернення приватних осіб, включаючи і розгляд в адміністративному (позасудовому) порядку їх скарг; 3) в зв'язку з застосуванням заходів адміністративного примусу (які набагато ширші, як відомо, ніж накладення адміністративних стягнень» [4, с. 13]. Перші дві групи запропоновано відносити до публічно-сервісних, третю – до адміністративно-юрисдикційних. Зауважимо, що в дослідницьких цілях даної розробки варто зробити наголос на включенні до неуправлінських відносин, які в тому числі становлять предмет адміністративного права, суспільних відносин щодо розробки та прийняття індивідуальних рішень з приводу *виконання приватними особами численних юридичних обов'язків* (підкреслено нами), покладених на них чинним законодавством. В подальшому спробуємо розглянути цей аспект з позиції виконання податкового обов'язку та забезпечення такого виконання органами держави, які уповноважені реалізовувати державну політику в цій сфері. Варто зауважити, що досліджень та спеціальних наукових розробок щодо оновлення розуміння змісту предмета адміністративного права безліч, втім наводимо посилання на ті, які будуть прямо використані в дослідженні окресленого предмета. Тому розглянемо також міркування О.І. Миколенка, на думку якого «...при характеристиці предмета адміністративного права пропонується виділяти наступні групи суспіль-

них відносин: 1) суспільні відносини, що пов'язані з реалізацією у економічній, соціально-культурній та адміністративно-політичній сферах повноважень органами державної виконавчої влади та делегованих державою повноважень органами місцевого самоврядування (на цьому пункті робимо наголос з подальшим тлумаченням в тексті); 2) внутрішньо-організаційні відносини...; 3) правозабезпечувальні відносини, які пов'язані із наданням фізичним та юридичним особам послуг публічного характеру; 4) правоохоронні відносини, які пов'язані із юрисдикційною діяльністю судів та інших уповноважених суб'єктів (адміністративне судочинство, адміністративноделіктні відносини); б) з забезпеченням захисту прав і свобод громадян в адміністративному порядку (наприклад, оскарження дій органів державної виконавчої влади в адміністративному порядку); в) з застосуванням заходів адміністративного примусу (контроль, нагляд, застосування адміністративних санкцій, спрямованих на припинення протиправних дій, тощо» [5, с. 38].

Безспірно бачимо, що розуміння предмета адміністративного права тим чи іншим чином засноване на усвідомленні факту, що всі відносини, які регулюються його нормами, передбачають обов'язковим учасником відповідний державний орган (у сучасному розумінні – орган публічного адміністрування/публічну адміністрацію) або інше організаційне утворення (орган місцевого самоврядування), але з неодмінною умовою – наявність у такого учасника адміністративних правовідносин публічно-владних повноважень. Це пояснюється особливістю тієї діяльності, для реалізації якої вказані органи беруть участь у суспільних відносинах, що врегульовані нормами адміністративного права. Така діяльність має виконавчо-розпорядчий характер; призначена на основі закону створювати необхідні умови для належної практичної реалізації норм права в конкретних правовідносинах через, в тому числі, владне розпорядництво (підзаконне нормотворення). Тому, тільки і виключно органи та посадові особи, які таким правом наділені, здатні уособлювати владного учасника адміністративних

правовідносин, на якого законодавством покладено обов'язок, на виконання функцій і завдань держави, створювати людині такі умови, при яких вона отримує гарантовану державою можливість повною мірою реалізовувати надані їй законодавством права і свободи, а також можливість безперешкодного виконання покладених на неї законодавством юридичних обов'язків. Оскільки обов'язок держави за Конституцією України полягає в утвердженні і забезпеченні прав і свобод людини, то виконавчо-розпорядча діяльність чи то публічно-сервісного спрямування, чи то адміністративно-юрисдикційного має на меті одне – через владне розпорядництво, джерелом якого є публічно-владні повноваження, організувати практичну реалізацію положень Конституції і законів України. І весь цей процес незалежно від внутрішнього умовного поділу суспільних відносин, що при цьому складаються, на три чи більше груп (управлінські, правоохоронні, публічно-сервісні тощо) є предметом регулювання адміністративного права.

В суспільних відносинах з приводу обчислення і сплати податків та інших платежів фіскального характеру, із забезпечення їх надходження до бюджету відповідного рівня або за цільовим призначенням неодмінно беруть участь спеціально уповноважені державні органи і їх посадові особи, які є компетентними відповідно до чинного законодавства в галузі оподаткування. Вбачається, що частково такі відносини залишаються на своєму вихідному положенні – тобто регулюються нормами адміністративного права, як владні відносини між органом адміністрування у визначеній сфері і підвладною особою (платником податку), з іншого – податково-правові норми регулюють частину відносин, не пов'язаних із реалізацією компетентними державними органами функцій і завдань держави в галузі оподаткування і взагалі не містять елемента владності (наприклад, оформлення договірною представництва в податкових правовідносинах, самостійне обчислення суми податкового зобов'язання, перехід на спрощену систему оподаткування тощо). Тому визначення предмета податкового права також

вимагає прискіпливої уваги з метою з'ясування можливості зміни правового режиму впливу на такі суспільні відносини з імперативного методу, навіть із методу «конформізму» на рівнопартнерську участь у відносинах щодо обчислення і сплати податків і забезпечення їх надходження за призначенням.

Вихідною в даному випадку вважаємо тезу М.П. Кучерявенка, який зокрема наголошує, що: «...податкове право перебуває на стику з адміністративним правом або навіть входить до нього як самостійний інститут» [6, с. 105]. Визначення структури предмета податкового права, наведеного І.В. Скороход, зокрема наступне: «...– по-перше, суспільні відносини у сфері податкової діяльності, що виникають між податковими органами та платниками податків; – по-друге, податкове право регулює всі суспільні відносини, що виникають у зв'язку з прийняттям уповноваженими державними органами владних рішень, пов'язаних з організацією оподаткування; – по-третє, податкове право регулює всі суспільні відносини, що виникають у зв'язку зі встановленням і реалізацією правового статусу суб'єктів права (платників податків); – по-четверте, податкове право регулює всі суспільні відносини, що виникають у зв'язку з порушенням платниками податків приписів податкового законодавства» [7, с. 136], наочно демонструє перевагу владних відносин в податковому праві над тими, які можуть бути рівнопартнерськими. Адже ані встановлення податків, ані забезпечення їх стягнення та тим більше застосування заходів фінансової (штрафної) відповідальності не можуть бути засновані на іншому, ніж імперативний, правовому режимі впливу. Такого роду відносини повною мірою тотожні тим, які регулюються нормами адміністративного права, а останнє, нагадаємо, тяжіє до встановлення публічно-адміністративних засад, де держава в особі її органів розглядається не як механізм пригнічення та примусу, а як механізм служіння справі забезпечення прав і свобод людини. Тому й виникає питання про можливість та доцільність пом'якшення методу впливу податкового права на регульовані його нормами суспільні відносини без ство-

рення загрози завдання шкоди публічним інтересам в тій частині, котра стосується реалізації публічно-владних повноважень контролюючих органів щодо забезпечення належного виконання обов'язку із обчислення і сплати податку.

Із змісту предмета податкового права представники податково-правової науки, В.Л. Салін, О.В. Ільїн, А.В. Толкушкін виокремлюють юрисдикційну складову, зазначаючи зокрема, що: «податкове право – необхідна ланка економічних відносин, під ним розуміється сукупність юридичних норм, які регулюють суспільні відносини з приводу встановлення, введення та вилучення податків та не охоплюють відносини, які виникають у зв'язку із здійсненням податкового контролю, і установами відповідальності за скоєння податкових правопорушень» [8, с. 91]. Бачимо, що податково-правовий контроль і застосування заходів відповідальності за порушення податкового законодавства визначені певною особливістю, яка дає підстави стверджувати, що предмет податкового права ці відносини не охоплює. Втім розуміємо, що чинний Податковий кодекс України містить норми, які ці відносини регулюють, а сама ця особливість, як вбачається, полягає в примусовому застосуванні нормативних приписів без будь-яких відхилень від імперативного методу, в розумінні його, як методу владних приписів. Знову ж таки ця особливість відносин зумовлена правовою природою податку, як основного, і в умовах сьогодення майже єдиного потужного джерела формування публічних фінансів, які забезпечують всі види соціально-корисної діяльності в державі (законодавчу діяльність, публічне адміністрування, правоохоронну діяльність, правосуддя, освітянську, наукову, соціального забезпечення тощо) і без якого ця діяльність не буде забезпечена відповідним фінансовим еквівалентом і стане на межі можливості її здійснення. Але ж своєю чергою наголосимо, що в змісті предмета податкового права, виходячи із нормативного змісту Податкового кодексу, значну питому вагу займають відносини, що складаються між органами, уповноваженими реалізовувати фіскальну політику держави і платниками податків

з приводу забезпечення сплати податків та їх надходження за призначенням.

Наголошуючи на майновому характері податкових правовідносин С.Д. Ципкін вказує: «... виконання податкового зобов'язання означає передачу в розпорядження держави певних грошових коштів. Тому невиконання зобов'язання, порушення його тягне за собою нанесення матеріальної шкоди державі, порушення загальнодержавних інтересів» [9, с. 29]. В наукових розробках, зокрема П.С. Пацурківським, запропоновано звертати увагу, «...що... юридична властивість суспільних відносин визначається його економічним змістом – податок хоча й законне, але водночас вилучення частини грошей у їх власників, яке вдається реалізувати тільки шляхом юридичного примусу. Звідси один суб'єкт фінансових правовідносин – держава – є носієм влади, а інший – платник податку – підпорядковується. Це й надає даним правовідносинам характер правової нерівності» [10, с. 167]. Не применшуючи значення примусу в податковому праві і не піддаючи сумніву імперативне регулювання податково-правових відносин, як єдино можливе, все ж критичне осмислення змісту відносин, які виникають щодо обчислення, сплати і забезпечення надходження податків до бюджету відповідного рівня, дає підстави наполягати, що частина цих відносин дійсно має виключно характер «влада-підпорядкування». Йдеться про відносини контролюючо-наглядного характеру, щодо примусового стягнення податків та стосовно застосування заходів юридичної відповідальності за порушення податкового права. Втім частина норм податкового права, знаходячись в Податковому кодексі все ж має ознаки публічного адміністрування. Крім того, що держава має право примусово стягувати податкові платежі, забезпечуючи їх надходження до відповідного бюджету, навіть на етапі встановлення податків вона зобов'язана здійснити певні позитивні юридично значущі дії на користь платника, аби створити йому відповідні нормативні і організаційні умови для належного виконання ним його податкового зобов'язання. Без відповідних позитивних юридично-значущих заходів з боку держави, які спрямовуються на створення необхід-

них умов для виконання платниками податкового зобов'язання, таке виконання навряд чи буде можливим взагалі або належним зокрема. Йдеться до прикладу про формулювання статті 7 Податкового кодексу, де, на виконання принципу доступності податку (через який податок «стає зрозумілим як платникові так і всякому іншому») Кодекс містить наказове положення: «...під час встановлення податку зобов'язково мають бути визначені...» перелічені у статті елементи. Без цього (визначений відповідно до приписів Кодексу, правовий механізм податку) податок не може вважатися встановленим, держава не має права вимагати його обчислення та сплати, стягувати його, а платник не зобов'язаний його обчислювати та сплачувати. Таких положень, які покладають на державу в особі її спеціально уповноважених органів зобов'язок вчинити певні позитивні юридично значущі дії для забезпечення належного виконання платником податку його податкового зобов'язання ціла низка. Це стосується і положень статті 54 про випадки, коли особою, відповідальною за нарахування сум податкових зобов'язань з окремого податку або збору... є контролюючий орган і він самостійно зобов'язаний визначити суму грошових зобов'язань. Це також рівною мірою стосується частини нормативного регулювання адміністрування податків – забезпечення функціонування електронного кабінету (зобов'язки методолога електронного кабінету і технічного адміністратора), зобов'язки центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, який затверджує відповідні форми звітності щодо їх оприлюднення, зобов'язки щодо безоплатного надання платникам податків кваліфікованих електронних довірчих послуг тощо. Прикладів безліч, і всі вони свідчать про те, що правове регулювання процедури виконання платниками податків податкового зобов'язання містить неодмінну передумову – без відповідних позитивних юридично значущих дій з боку держави в особі її спеціально уповноважених органів на користь платників податку належне виконання останніми їх податкового зобов'язання є майже неможливим.

Висновки і пропозиції. Отже, діяльність держави в особі її органів і посадових осіб уповноважених реалізовувати державну політику в галузі оподаткування, яка стосується забезпечення належного виконання податкового обов'язку платниками і відповідно надходження податкових платежів за визначеною законодавством адресою, містить ознаки адміністративно-правового змісту, зокрема виконавчо-розпорядчої діяльності на кшталт публічного адміністрування. Це дає змогу розглянути можливість впровадження здобутків та переваг публічного адміністрування в практику діяльності контролюючих органів в галузі адміністрування податків та інших платежів фіскального характеру, що своєю чергою приводить до розуміння факту, що держава в цих відносинах не виступає виключно, як уповноважений суб'єкт, як це класично склалося розуміти в податковому праві, а більшою мірою, навіть ніж платник, суб'єктом зобов'язаним, оскільки в решті решт належне виконання платником податкового обов'язку прямо залежить від рівня ефективності впроваджуваних державою заходів, спрямованих на створення умов для платників, необхідних для належного, відповідного приписам чинного законодавства, виконання податкового обов'язку. Саме на виконання контролюючими органами їх обов'язку щодо створення через відповідну виконавчо-розпорядчу діяльність нормативних і організаційних умов для належного виконання платниками їх податкового обов'язку, мають спрямовуватися подальші кроки оптимізації податкового законодавства відповідно до новітніх стандартів і розгляд адміністрування податків не з точки зору

примусового забезпечення виконання платниками їх податкового обов'язку, а розуміння її як діяльність, спрямовану на створення умов, необхідних для безперешкодного належного виконання податкового обов'язку.

Список використаної літератури:

1. Иоффе О. С., Шаргородский М. Д. О системе советского права. *Советское государство и право*. М. 1957. № 6. С. 101–110.
2. Питання адміністративного права. Кн. 2 / [відп. за вип. Н. Б. Писаренко]. Харків. 2018. 182 с.
3. Авер'янов Вадим Борисович. Вибрані наукові праці / упорядники: О. Ф. Андрійко, В. П. Нагребельний, Л. Є. Кисіль та ін. ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка, О. Ф. Андрійка. Київ, 2011. 448 с.
4. Авер'янов В. Нова доктрина українського адміністративного права: концептуальні позиції. *Право України*. 2006. № 5. С. 11–17.
5. Миколенко О. І. Місце управлінських відносин в предметі адміністративного права. *Журнал східноєвропейського права*. 2013. № 1. С. 34–39.
6. Кучерявенко М. П. Поняття складного інституту податкового права. *Вісник Академії правових наук України*. 1998. № 4. С. 104–112.
7. Скороход І.В. Податкове право України як основний регулятор податкової діяльності. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2018. № 4. Ч. 2. С. 135–138.
8. Салин В. Л. Налоговая система. Финансы : учебник / под ред. А. В. Ковалева. М., 2004. 636 с.
9. Цыпкин С. Д. Правовое регулирование налоговых отношений в СССР / С. Д. Цыпкин. М., 1955. 76 с.
10. Пацурківський П. С. Проблеми теорії фінансового права. Чернівці, 1998. 275 с.

Hychka Yu. Administrative-legal assessment of the option of applying advantages of public administration to tax legal relations

The domestic legislation, which directly or indirectly regulates the procedures for calculating and paying taxes, their administration, collection and imposition, ensuring receipt at the address specified by tax and budget laws, contains a block of issues, the solution of which is a prerequisite for establishing an effective and internally consistent mechanism for the formation of the revenue part of the state and local budgets. The issues concern highlighting in the norms' content of the part that is regulated by the rules of administrative law and the application of the theoretical and applied achievements of the science of public administration to the optimization of relations on state provision of conditions for the proper fulfillment by taxpayers of their tax obligations. In order to distinguish and analyze

the administrative-legal component in the regulation of taxation procedures, the article examines: 1) the content of the subject of administrative law updated under the principles of human-centrism and the theory of public administration; 2) clarification of the content of the subject of tax law given its complexity; 3) emphasizing that part of relations in the content of tax relations, which are regulated by the norms of administrative law or are administrative-legal by their legal nature. The purpose of the article is to study the option of applying the forms and methods of public-authoritative activity, which are characteristic of modern administrative law and public administration regulated by its norms, to relations regarding the establishment of taxes, determining the procedures for their calculation and payment, ensuring their receipt to the relevant budget, etc. It is established that some relations relating to the interaction of controlling bodies in the field of implementation of state policy on taxation with taxpayers has an administrative-legal nature and is partially regulated by the norms of administrative law, which in turn allows applying to them another, different from the tax-legal, mode of influence of norms on regulated relations towards its mitigation. This should lead to the introduction of equal partnership relations in taxation and, as a result, increase the effectiveness of the legal regulation of taxation as a whole.

Key words: *anthropocentrism, public administration, executive-administrative activity, tax, mandatory fiscal payments, control bodies.*